

Asiakasmaksu

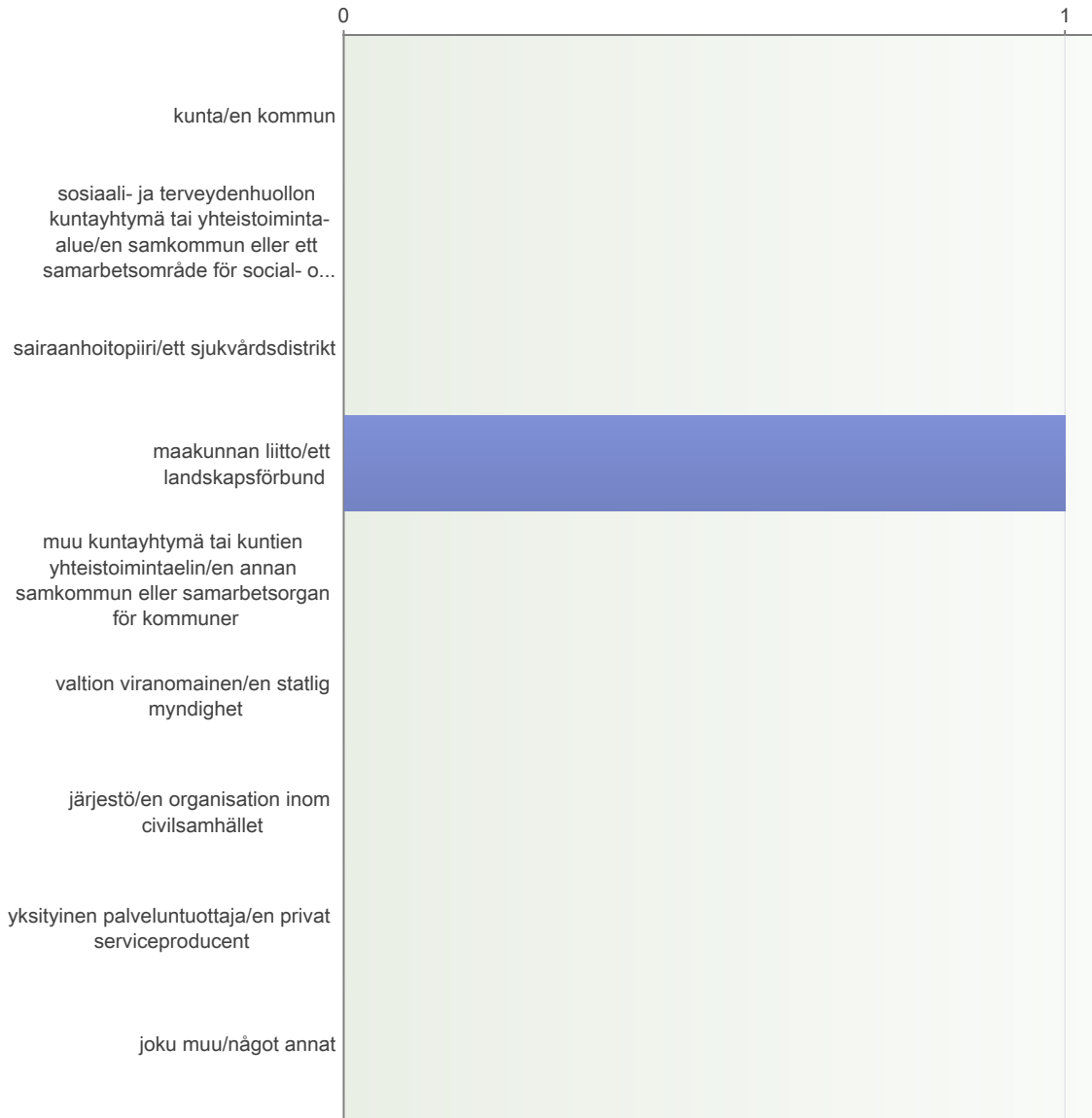
1. Vastaajan taustatiedot/bakgrundsuppgifter

Vastaajien määrä: 1

Vastaajatahon virallinen nimi/Officiellt namn på den aktör som svarar	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi/Namn på den person som antecknat svaret	Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot/Namn på den person som antecknat svaret	Lausuntopyynnön käsittelypäivämäärä toimielimessä/Datum som begäran om remissyttrande behandlades i organet	Toimielimen nimi/Organets namn
Uudenmaan liitto	Teppo Heikkilä	teppo.heikkila@uusimaa2019.fi		

2. Onko vastaaja/Är den svarande

Vastaajien määrä: 1

3. Yleiset kysymykset hallituksen esitysluonnoksesta. Kaikkiin kysymyksiin ei tarvitse vastata, jos lausunnonantajalla ei ole asiasta lausuttavaa. Allmänna frågor om utkastet till regeringsproposition. Alla frågor behöver inte besvaras, om remissinstansen inte har något att säga om frågan.

Vastaaajien määrä: 1

- Yleisesti on todettava, että lakiehdotuksessa on kyetty poistamaan nykylaisäädännön suurimpia epäkohtia, mm. säätämällä pitkäaikaisen laitoshoidon ja tehostetun palveluasumisen maksuista yhtenevästi, saattamalla kotiin annettavat palvelut sekä suun terveydenhuollon maksut pääosin maksukaton piiriin, rinnastamalla yksilölliset etäpalvelut tavanomaiseen käyntiin ja selkeyttämällä metsätulosäännöksen suhdetta käyttövarasäännökseen. Ehdotus sisältää siten useita eriarvoistumista vähentäviä ehdotuksia. Lain peruseriaatteen muutos siten, että jatkossa maksuja ei saisi periä, ellei niistä olisi säädetty laissa, parantaa asukkaiden yhdenvertaisuutta ja asiakkaan ja potilaan kannalta myös heille lankeavien maksujen ennustettavuutta. Myös kaikista asiakasmaksuista säätäminen lain tasolla on kannatettava muutos. Perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon maksuperusteiden yhtenäistäminen poistaa lukuisia nykyisestä lainsäädännöstä aiheutuneita tulkintaongelmia, jotka ovat johtuneet palvelumuotojen kehittymisestä ja jotka tulisivat jatkossa edelleen lisääntymään.

Yleisenä kommenttina voidaan kuitenkin myös sanoa, että lakiluonnos on luonteeltaan lähinnä nykyisen järjestelmän siirtämistä maakuntamalliin. Lainsäätäjällä olisi tässä yhteydessä ollut hyvä mahdollisuus uudistaa asiakasmaksukokonaisuutta nyt esitettyä rohkeammin, mutta tämä mahdollisuus on nyt jätetty käyttämättä. Ylipäätään lainsäädännön yksi periaate "laissa maksimit ja maakunta voi säätää alemmista tasoista" ei sovellu erityisen luontevasti maakuntamalliin. Todennäköisimmin tullaan päätyään tilanteeseen, jossa yhdelläkään maakunnalla ei ole varaa päättää muusta kuin lain mahdollistamista maksimimaksuista, jolloin tämä periaate aiheuttaa ainoastaan turhaksi jäävää vilkasta poliittista keskustelua ilman aitoa liikkumavaraa. Jos taas asiakasmaksuista tulisi aidosti säädettävä asia ja maakuntien ao. politiikat poikkeaisivat toisistaan, eivät maakunnat kuitenkaan pystyisi tekemään asiakasmaksuilla sosiaali- ja terveyspolitiikkaa (eli pohtimaan asiakasmaksutasoja tulonjaon tai palvelujen kysynnän säätelyyn), vaan käytännössä asiakasmaksujen alennuksilla voitaisiin vain kuitata tehokkaan toiminnan tuloksena syntyvä tarveperusteisen rahoituksen ylijäämä.

On hyvin valitettavaa, että esityksessä ei ole kyetty huomioimaan esityksen hallinnollisten kustannusten suuruutta (ks. s. 91). Samalla on kuitenkin säädetty maksuista, joiden periminen aiheuttaa käytännössä suurempia kustannuksia, kuin niiden kerääminen. Lakiehdotuksen perusteella asiakasmaksuihin liittyvä hallinnonin taakka ei muutenkaan käytännössä vähene vaan muuttaa vain muotoaan. Hallinnonin keskittäminen valtakunnallisesti, säätelyn yksinkertaistaminen ja taskusta toiseen siirtelyn estäminen (eli sen varmistamisen, ettei palvelujen käyttäjien tarvitse hakea Kelan toimeentulotukea maakunnan laskujen maksamiseen) olisi voitu toteuttaa rohkeammalla valtakunnallisella hallinnonin keskittämisellä.

4. 1 §. Lain tarkoitus/1 §. Lagens syfte

Ei vastauksia.

5. 2 §. Soveltamisala/2 §. Tillämpningsområde

Ei vastauksia.

1 luku. Yleiset säännökset/1 kap. Allmänna bestämmelser

6. 3 §. Määritelmät/3 §. Definitioner

Ei vastauksia.

7. 4 §. Palvelusta perittävä maksu/4 §. Avgift för tjänster

Ei vastauksia.

8. 5 §. Maksun alentaminen ja perimättä jättäminen/5 §. Avgift som sänks eller inte tas ut

Ei vastauksia.

9. 6 §. Maksun periminen/6 §. Uttag av avgift

Ei vastauksia.

10. 7 §. Päätös tulosidonnaisesta maksusta/7 §. Beslut om inkomstbunden avgift

Ei vastauksia.

11. 8 §. Maksuttomat sosiaalipalvelut/8 §. Avgiftsfria socialtjänster

Ei vastauksia.

12. 9 §. Maksuttomat terveystalvelut/9 §. Avgiftsfria hälsotjänster

Vastaajien määrä: 1

- Hampaiden tarkastus tulisi lisätä maksuttomiin terveystalveluihin. Kyseessä on keskeinen henkilön sekä suun että yleisterveyteen vaikuttava preventiivinen toimenpide.

13. 10 §. Maksukatto/10 §. Avgiftstak

Vastaajien määrä: 1

- Maksukaton tulevien palvelujen laajentaminen ja maksukaton säilyttäminen nykyisellä tasolla osaltaan turvaa pienituloisten asemaa. Osamaksukattojen poistaminen myös yksinkertaistaa maksukokonaisuutta. Vaikka kokonaismaksukatto edelleen suojaa erityisesti pienituloisia, sillä voi kuitenkin olla merkittäviä negatiivisia vaikutuksia yksittäisten henkilöiden kohdalla. Esitys ei tue asiakkaiden yhdenvertaisuutta myöskään siltä osin, että asiakasmaksujen tuottama maksurasitus on tasasuuruisten asiakasmaksujen osalta jatkossakin suurempi pienituloisilla. Tätä epäkohtaa ei poista se seikka, että maakunnat voivat päättää enimmäismäärää alemmista maksuista, sillä maakunnilla ei käytännössä ole kannustinta säätää enimmäismäärää alemmista maksuista (ks. s 47). Tämä tulee aiheuttamaan hallinnollisia kustannuksia (turvautuminen toimeentulotukeen ja maksun alentamiseen/perimättä jättämistä koskeviin hakemuksiin), eikä se tue henkilöiden oikea-aikaista hakeutumista hoitoon. Näin erityisesti, mikäli julkisen terveydenhuollon asiakkaat ovat jatkossakin pääasiassa työelämän ulkopuolella olevia, työikäistä väestöä heikommin toimeentulevia henkilöitä. Toimeentulotuella maksettujen maksujen huomioiminen maksukattoa laskettaessa kannustaa toimeentulotuen käyttöön asiakasmaksujen alentamisen/perimättä jättämisen sijaan, sillä toimeentulotukena maksetut maksut huomioitaisiin kokonaisuudessaan henkilön maksukatossa. Tämä ei tue toimeentulotuen viimesijaisuutta

korostavaa tulkintaa.

14. 11 §. Maksukattoa kerryttävät palvelut/11 §. De tjänster som räknas in i avgiftstaket

Vastaajien määrä: 1

- Hammasproteettisen hoidon kustannuksia ei tulisi sulkea maksukaton ulkopuolelle huomioiden s. 34 todetun (...)”potilaan omasta taloudellisesta asemasta saattaa olla perustellumpaa pidättäytyä hammasproteettisesta hoidosta ja jatkaa muuta julkisin varoin tuettua hoitoa, jonka hän saa pienemmillä kustannuksilla. Esimerkiksi pitkälle vaurioitunutta hammasta saatetaan tästä syystä paikata toistuvasti, kun kestävämpi ratkaisu olisi hampaan proteettinen kruunu”, sekä sen, että palvelun käyttö saattaa lisääntyä valinnanvapausesityksen myötä, jossa ko. palvelu sisältyy ”pakollisiin” asiakassetelillä tuotettaviin palveluihin.

2 luku. Maksuttomat palvelut/2 kap. Avgiftsfria tjänster

15. 12 §. Maksujen seuranta/12 §. Uppföljning av avgifter

Vastaajien määrä: 1

- Asukkaan oikeusturvan toteutumisen kannalta on perusteltua, että maksukaton kertymisen seurantavastuu on maakunnalla. Maakunnan maksukaton täyttymistä koskeva seurantavelvollisuus ei kuitenkaan voine toteutua seurantapalvelujen kautta, josta saa tiedon ainoastaan asiakkaan saamista palveluista, jollei palvelu sisällä myös maksujen tosiasiallista suorittamista koskevaa tietoa. Ääritapauksessa maksu saattaa olla riitautettu ja lainvoimaisen päätöksen saaminen viedä useimpia vuosia. Maksukaton kertymisen seurantajärjestelmien rakentaminen tulee osaltaan lisäämään maakunnalle aiheutuvia kustannuksia.

16. 13 §. Sosiaali- ja terveystieteiden avosairaanhoito/13 §. Öppensjukvård vid social- och hälsocentral

Ei vastauksia.

17. 14 §. Sairaalan poliklinikkakäynti/14 §. Besök på sjukhuspoliklinik

Vastaajien määrä: 1

- Poliklinikkamaksua koskevan pykälän perusteluissa viitattua erikoissairaanhoidon palveluyksikköä ei tiettävästi ole laissa määritelty, mikä tullee aiheuttamaan tulkintaepäselvyyksiä. Pykälää tulisi tältä osin tarkentaa.

18. 15 §. Avosairaanhoitoon ja poliklinikkakäyntiin liittyvät tutkimukset/15 §. Undersökningar inom öppen sjukvård och vid poliklinikbesök

Ei vastauksia.

3 luku. Maksukatto/3 kap. Avgiftstak

19. 16 §. Päiväkirurginen toimenpide/16 §. Dagkirurgiskt ingrepp

Vastaajien määrä: 1

- Päiväkirurgista hoitoa koskevaa säännöstä (16.2 §) tulisi täydentää siten, että seuraavasta vuorokaudesta voisi periä myös 27 §:n mukaisen osavuorokausihoidon maksun

20. 17 §. Suun terveydenhuolto/17 §. Mun- och tandvård

Vastaajien määrä: 1

- Hampaiden tarkastus tulisi lisätä maksuttomiin terveystalouteihin. Kyseessä on keskeinen henkilön sekä suun että yleisterveyteen vaikuttava preventiivinen toimenpide.

21. 18 §. Erikoissairaanhoidon hoitotoimenpiteet suunhoidon yksikössä/18 §. Vårdåtgärder inom den specialiserade sjukvården vid mun- och tandvårdsenheter

Ei vastauksia.

22. 19 §. Terapia/19 §. Terapi

Ei vastauksia.

23. 20 §. Sarjassa annettava hoito/20 §. Vård i serie

Ei vastauksia.

4 luku. Tasasuuruiset maksut/4 kap. Jämnstora avgifter

24. 21 §. Tilapäinen kotipalvelu/21 §. Tillfällig hemservice

Ei vastauksia.

25. 22 §. Tilapäinen kotisairaanhoido/22 §. Tillfällig hemsjukvård

Ei vastauksia.

26. 23 §. Tilapäinen kotisairaalahoido/23 §. Tillfällig hemsjukhusvård

Ei vastauksia.

27. 24 §. Lyhytaikainen perhehoito/24 §. Kortvarig familjevård

Ei vastauksia.

28. 25 §. Lyhytaikainen asumispalvelu/25 §. Kortvarig boendeservice

Ei vastauksia.

29. 26 §. Lyhytaikainen laitoshoido tai –palvelu/26 §. Kortvarig sluten vård eller kortvarig service på en institution

Ei vastauksia.

30. 27 §. Osavuorokausihoito/27 §. Vård under en del av dygnet

Ei vastauksia.

31. 28 §. Asiakkaan siirtyminen palvelujen välillä/28 §. Förflyttning av kunden mellan tjänster

Ei vastauksia.

32. 29 §. Lääkinnällinen kuntoutus/29 §. Medicinsk rehabilitering

Ei vastauksia.

33. 30 §. Omaistaan tai läheistään hoitavan henkilön vapaan aikaiset palvelut/30 §. Tjänster när personer som vårdar en anhörig eller närstående är lediga

Ei vastauksia.

34. 31 §. Ensihoitopalvelu/31 §. Prehospital akutsjukvård

Ei vastauksia.

35. 32 §. Lääkärintodistus ja -lausunto/32 §. Läkarintyg och läkarutlåtande

Vastaajien määrä: 1

- Lääkärintodistusta koskevassa säännöksessä on virheellinen pykäläviittaus (9 § 12 kohta, oikea on 9 § 14 kohta).

36. 33 §. Käyttämättä ja peruuttamatta jätetty palvelu/33 §. Oanvända eller icke-avbokade tjänster

Vastaajien määrä: 1

- Käyttämättä ja peruuttamatta jätetyn käynnin maksun suora ulosottokelpoisuus poistuu, kun maksun perii yksityinen tuottaja suoraan asiakkaalta ja tämä tulisi selkeämmin ilmetä säännöksen perusteluista. Maksun perimisen kytkeminen yksityisen palveluntuottajan palvelun tuottamisesta aiheutuneisiin kustannuksiin on uusi ja aiheuttaa jälleen lisää hallinnollista selvitystyötä. Hyväksyttävä syy tulisi myös kuvailla perusteluissa tarkemmin kuin ”muu akuutti tilanne”, esim. viittaamalla vakiintuneisiin force majeure -tilanteisiin. Jää myös epäselväksi, voiko henkilö hakea maksun alentamista tai perimättä jättämistä tai saada sen suorittamiseen toimeentulotukea.

37. 34 §. Maksun periminen maksukyvyyn mukaan/34 §. Uttag av avgift enligt betalningsförmågan

Ei vastauksia.

38. 35 §. Kotona annettava palvelu/35 §. Service i hemmet

Ei vastauksia.

39. 36 §. Kotona annettavasta palvelusta perittävän maksun perusteena olevat tulot/36 §. De inkomster som avgiften för service i hemmet utgår från

Ei vastauksia.

40. 37 §. Pitkäaikainen tehostettu palveluasuminen ja pitkäaikainen laitoshoido/37 §. Långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg och långvarig slutenvård

Ei vastauksia.

41. 38 §. Pitkäaikaisesta tehostetusta palveluasumisesta ja pitkäaikaisesta laitoshoidosta perittävän maksun perusteena olevat tulot/38 §. De inkomster som avgiften för långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg eller långvarig slutenvård utgår från

Ei vastauksia.

42. 39 §. Pitkäaikainen perhehoito/39 §. Långvarig familjevård

Ei vastauksia.

43. 40 §. Laskennallinen metsätulo/40 §. Kalkylerad inkomst av skog

Ei vastauksia.

44. 41 §. Tuloista tehtävät vähennykset/41 §. Avdrag från inkomsterna

Ei vastauksia.

45. 42 §. Tuloista tehtävät vähennykset tehostetun palveluasumisen maksua määrättäessä/42 §. Avdrag från inkomsterna vid fastställande av avgift för serviceboende med heldygnsomsorg

Ei vastauksia.

46. 43 §. Maksun määrääminen/43 §. Fastställande av avgift

Ei vastauksia.

5 luku. Maksukyvyyn mukaan määräytyvät maksut/5 kap. Avgifter som fastställs enligt betalningsförmågan

47. 44 §. Tukipalvelut ja asumispalveluun liittyvät palvelut/44 §. Stödtjänster och boendeservicerelaterade tjänster

Ei vastauksia.

48. 45 §. Avopalveluun tai -hoitoon liittyvä ylläpito/45 §. Uppehälle i samband med sociala insatser eller öppen vård

Ei vastauksia.

49. 46 §. Vammaisuuden perusteella järjestettäviin erityispalveluihin liittyvä ylläpito/46 §. Uppehälle i samband med särskild service med anledning av funktionshinder

Ei vastauksia.

50. 47 §. Lastensuojelu/47 §. Barnskydd

Ei vastauksia.

51. 48 §. Vammaisen lapsen asuminen muualla kuin oman perheen kanssa/48 §. Boende för barn med funktionsnedsättning någon annanstans än med den egna familjen

Ei vastauksia.

52. 49 §. Kuljetuspalvelut/49 §. Färdtjänst

Ei vastauksia.

53. 50 §. Yksityislääkärin läheteellä tehtävät laboratorio- ja kuvantamistutkimukset/50 §. Laboratorieundersökningar och bilddiagnostik som utförs efter remiss från privatläkare

Vastaajien määrä: 1

- Yksityislääkärin läheteellä tehtävien tutkimusten hinnan sitominen palvelun tuotantokustannuksiin ei ole perusteltua, sillä kyseisiä palveluja saatetaan tuottaa maakunnassa yhtiömuodossa. Maksu peritään käytännössä tutkimuksen tilanneelta taholta, eikä asiakkaalta itseltään. Oikeampi termi saattaisi olla mm. 3 § ja 53 §:ssä käytetty palvelusta aiheutuvien kustannusten käsite, joka sekin olisi hyvä täsmentää määritelmässä (3 §).

54. 51 §. Palvelun keskeytys/51 §. Avbrott i tjänsten

Ei vastauksia.

55. 52 §. Vahingoittunut, hävinnyt tai palauttamatta jätetty apuväline/52 §. Ett skadat, försvunnet eller icke-återlämnat hjälpmedel

Ei vastauksia.

56. 53 §. Henkilö jolla ei ole Suomessa kotikuntaa/53 §. En person utan hemkommun i Finland

Vastaajien määrä: 1

- 53.2 §:ssä tehty konstruktio, jossa asiakasmaksua tietyistä hoidoista ei perittäisi henkilöltä ”jonka oleskelu Suomessa on tarkoitettu tilapäiseksi tai joka saa kustannuksiin korvausta muun lain nojalla tai vakuutuksen perusteella” ajatuksena, että näistäkin saisi ns. rajalain perusteella korvauksen ei onnistu säätämällä asiasta ko. säännöksen perusteluissa, vaan asia tulisi ilmetä myös ko. rajalaista, johon ei esitetä muutoksia. Säännöksessä tulisi mainita myös nk. vastaanottolaissa tarkoitettut tilanteet.

57. 54 §. Tulon, korvauksen ja saamisen periminen maakunnalle/54 §. Uttagande av inkomst, ersättning eller fordring till landskapet

Ei vastauksia.

58. 55 §. Viivästyskorko/55 §. Dröjsmålsränta

Ei vastauksia.

6 luku. Muut maksut/6 kap. Övriga avgifter

59. 56 §. Maksujen ulosotto/56 §. Utsökning av avgifter

Ei vastauksia.

60. 57 §. Maksun palautus ja kuittaus/57 §. Återbetalning och kvittning av avgift

Ei vastauksia.

61. 58 §. Indeksitarkistukset/58 §. Indexjusteringar

Ei vastauksia.

62. 59 §. Muutoksenhaku/59 §. Ändringssökande/60 §. Uppföljningstjänst för tjänsteproduktionen

Vastaajien määrä: 1

- Esitys laskun katsomiseksi hallintopäätökseksi on outo eikä vastaa vallitsevaa oikeudellista tulkintaa. Lasku ei ole sama asia kuin maksupäätös ja tasasuuruuksista asiakasmaksusta tulisi tehdä valituskelpoinen hallintopäätös ainoastaan, jos laskun saava henkilö toteaa laskun virheelliseksi ja pyytää sitä itse. Tästä mahdollisuudesta olisi mahdollista kertoa laskussa. Tällöin viranomainen voisi ensisijaisena vaihtoehtona tehdä itseoikaisun hallintolain 50 §:n nojalla. Mikäli henkilö haluaisi tämän jälkeenkin riitauttaa laskun oikeellisuuden, olisi hänellä käytössään perustevalitus, kuten nykyisinkin (laki verojen ja maksujen täytäntöönpanosta, 706/2007). Tämä vähentäisi maakuntien hallinnollista työtä, ja samalla takaisin henkilölle riittävän oikeusturvan ja poistaisi nykyjärjestelmän sisältämän kaksinkertaisen muutoksenhakutien (oikaisuvaatimus -> hallinto-oikeus tai suora valitus hallinto-oikeuteen). Vastaavan tulkinnan on tehnyt myös Eduskunnan oikeusasiamies esimerkiksi HE:sta asumisperusteisesta sosiaaliturvasta rajat ylittävissä tilanteissa antamassaan lausunnossa (STM/779/2017).

63. 60 §. Palvelutuotannon seuranta palvelu/60 §. Uppföljningstjänst för tjänsteproduktionen

Ei vastauksia.

64. 61 §. Maakunnan tiedonsaantioikeus//61 §. Landskapets rätt till information

Ei vastauksia.

65. 62 §. Voimaantulo/62 §. Ikraftträdande

Ei vastauksia.

66. 63 §. Kumottava laki/63 §. Lag som upphävs

Ei vastauksia.

67. 64 §. Siirtymäsäännökset/64 §. Övergångsbestämmelser

Ei vastauksia.

7 luku. Erinäiset säännökset/7 kap. Särskilda bestämmelser

8 luku. Voimaantulo/8 kap. Ikraftträdande